

Labklājības ministrija

Asistenta pakalpojuma pašvaldībā pilnveidošana

11.05.2017.

Labklājības ministrija

Spēkā esošais asistenta pakalpojuma modelis (I)

11.05.2017. spēkā esošais

Asistenta pakalpojums pašvaldībā
(līdz 40 stundām nedēļā)

Funkcijas

Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK)

Izsniiedz atzinumu par asistenta pakalpojuma nepieciešamību un īpašas kopšanas nepieciešamību bērniem, balstoties uz MK noteikumos Nr. 942 un MK noteikumos Nr. 805 noteiktiem kritērijiem.

Pašvaldības sociālais dienests.

Izvērtē personas situāciju, nepieciešamību sastādīt sociālās rehabilitācijas/aprūpes plānu, pārvietošanās vajadzības un iespējas, nosaka pakalpojuma apjomu atbilstoši MK noteikumu Nr. 942 kritērijiem, pieņem lēmumu, slēdz līgumu ar personu un asistentu, kontrolē līgumsaistību izpildi, veic samaksu asistentam.

Klienti

1. Personas ar I invaliditātes grupu ar redzes traucējumiem.
2. Personas ar I un II invaliditātes grupu ar kustību traucējumiem, kurām ir medicīniskas indikācijas atzinuma saņemšanai par vieglā automobiļa pielāgošanu un pabalsta saņemšanu transporta izdevumu kompensēšanai.
3. Personas ar I un II invaliditātes grupu, ja ir abu roku amputācija.
4. Personas ar I un II invaliditātes grupu ar garīga rakstura traucējumiem.
5. Bērni no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, kuriem nepieciešama īpaša kopošana.

Sniedzēji

1. Fiziskas personas, kurām ir darba vai personiskā pieredze saskarsmē ar personu ar invaliditāti.
2. Juridiskas personas, kuras spēj nodrošināt, ka pakalpojumu sniedz asistenti, kuriem ir darba vai personiskā pieredze saskarsmē ar personu ar invaliditāti.

Atlīdzība asistentam atbilstoši minimālajai stundas tarifa likmei normāla darba laika ietvaros.
Pašvaldība ir tiesīga paaugstināt atlīdzību asistentam.

Labklājības ministrija

Spēkā esošais asistenta pakalpojuma modelis (II)

Asistenta pakalpojums pašvaldībā

Pavadišana + Asistēšana

- Personām ar I grupas redzes invaliditāti augstākās izglītības iegūšanai (līdz 40 h/ned.)
- Dienas aprūpes centru, dienas centru vai citu sociālās aprūpes institūciju vai sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumu saņemšanai (līdz 20 h/ned.)
- Ārstniecības pakalpojuma saņemšanai, valsts, pašvaldības, u.c. institūciju pakalpojumu saņemšanai (līdz 20 h/ned.)
- Nepilngadīgām personām mūzikas, mākslas un sporta skolu apmeklēšanai, ārpusskolas pasākumu, interešu izglītības iestāžu apmeklēšanai (līdz 20 h/ned.)
- Iepirkšanās, teātri, koncerti, sporta spēles, citas brīvā laika pavadīšanas vietas (līdz 2 h/ned. vai 8 h/4 ned.)

Pavadišana

- Uz algotu darbu vai saimnieciskas darbības veikšanas vietu, preces realizācijas vietu (līdz 20 h/ned.)
- Uz pirmsskolas, pamatizglītības, vidējās vai augstākās izglītības iestādi, iestādi, kvalifikācijas celšanas vai profesionālās pilnveides kursiem (līdz 20 h/ned.)
- Pilngadīgām personām uz biedrībām, nodibinājumiem, brīvprātīgā darba veikšanas vietu, sportošanas vietu, pašdarbības kolektīviem (līdz 20 h/ned.)

Labklājības ministrija

Esošā pakalpojuma izmaksas

Asistenta pakalpojuma izpilde 2017.gadā un pakalpojuma izmaksas

	Janvāris	Februāris	Pakalpojuma saņēmēju skaita pieaugums
Pakalpojuma saņēmēju skaits	7603	7639	0.5 %
Sniegtais pakalpojuma apjoms, h vidēji nedēļā	10.62	11.20	
Pakalpojuma nodrošināšanas izmaksas kopā, euro	1 024 654	1 076 387	
2017.gada finansējuma apjoms, euro	10 776 838		
2017.gada plānotie faktiskie izdevumi, euro	13 353 429		
2017.gadā papildus nepieciešamais finansējums (prognoze)	2 476 591		

Labklājības ministrija

Jaunais piedāvājums: **Noteikt atsevišķi pavadoņa un asistenta pakalpojumus**

Pavadoņa pakalpojums

Līdz 20 h nedēļā

Pavadīšana no punkta A uz punktu B

Asistenta pakalpojums

Līdz 40 h nedēļā

- pavadīšana no punktā A uz punktu B;
- invaliditātes izraisītās nespējas kompensēšana darbā, augstākās izglītības iestādēs, pakalpojumu saņemšanas vietās, aktivizēšanas pasākumos.

Nodrošina pašvaldības sociālais dienests.

Finansējums mērķdotācijas veidā

Nodrošina NVA

Labklājības ministrija

Klientu grupas pavadona un asistenta pakalpojumam

Pavadišana

1. Personas, kuras nav sasniegušas pensijas vecumu, strādā vai ir bezdarbnieki un noteikta:
 - 1.1. I invaliditātes grupa redzes traucējumu dēļ.
 - 1.2. I un II invaliditātes grupa un ir garīga rakstura traucējumi.
 - 1.3. I un II invaliditātes grupa ar kustību traucējumiem.
2. Pensijas vecumu sasniegušas personas, kuras turpina strādāt un kurām asistenta pakalpojums bijis piešķirts iepriekš.
3. Bērni ar invaliditāti no 1,5 gadu vecuma, kuriem nepieciešama īpašā kopšana.

Asistēšana

1. Personas, kuras nav sasniegušas pensijas vecumu, strādā vai ir bezdarbnieki un:
 - 1.1. pilnībā vai daļēji ierobežotas darbspējas un ir redzes funkcionālie traucējumi.
 - 1.2. pilnībā vai daļēji ierobežotas darbspējas un ir garīga rakstura traucējumi.
 - 1.3. pilnībā vai daļēji ierobežotas darbspējas un ir kustību traucējumi.
2. Pensijas vecumu sasniegušas personas, kuras turpina strādāt un kurām pakalpojums bijis piešķirts iepriekš.
3. Bērni ar invaliditāti no 15 gadu vecuma, kuriem nepieciešama īpašā kopšana.

Nepieciešamību pēc pakalpojuma izvērtē pašvaldības sociālais dienests, izmantojot “vienotu funkcionālo spēju novērtēšanas anketu”.

Labklājības ministrija

Vajadzības, kuru nodrošināšanai paredzēts **asistenta** pakalpojums

- Ç Palīdz nokļūt kvalifikācijas celšanas vai profesionālās pilnveidesursos, sniedz atbalstu kursu apgūšanas laikā
- Ç Palīdz nokļūt augtākās izglītības iestādē un sniedz atbalstu izglītības programmas apguvei
- Ç Palīdz nokļūt darbā un sniedz atbalstu darba vietā
- Ç Palīdz nokļūt pakalpojumu saņemšanas vietās un sniedz atbalstu pakalpojumu saņemšanas laikā
- Ç Palīdz nokļūt institūcijās, kur persona ar invaliditāti aktīvi iesaistās sociālos pasākumos (NVO, sports, pašdarbība, brīvprātīgā darbs) palīdz pasākumu laikā

Labklājības ministrija

Vajadzības, kuru nodrošināšanai paredzēts **pavadoņa** pakalpojums

- Ç Palīdz nokļūt vietā kur mācās (pirmsskolas, pamatizglītības, vidējās vai augstākās izglītības iestādē)
- Ç Nepilngadīgām personām palīdz nokļūt uz mūzikas, mākslas un sporta skolu pasākumiem, ārpusskolas pasākumiem, interešu izglītības iestādēm
- Ç Palīdz nokļūt uz kvalifikācijas celšanas vai profesionālās pilnveides kursiem
- Ç Palīdz nokļūt uz darbu un atpakaļ
- Ç Palīdz nokļūt pakalpojumu saņemšanas vietās (gaidīšana 1 h)
- Ç Palīdz nokļūt institūcijās, kur persona ar invaliditāti aktīvi iesaistās sociālos pasākumos (NVO, sports, pašdarbība, brīvprātīgā darbs)

Labklājības ministrija

Asistenta un pavadoņa pakalpojuma sniedzēji

Komersanti,
NVO,
pašvaldība

- Nodrošina profesionālu asistentu (darba ņēmēju, kurš strādā uz darba līguma pamata).
- Atlīdzība lielāka, kā minimālā stundas tarifa likme.

Ģimenes
loceklis-
asistents/
pavadonis

- Strādā uz uzņēmuma līguma pamata (atlīdzība atbilstoši minimālajai stundas likmei).
- **Ierobežojumi:**
- Ģimenes loceklis, kurš dzīvo kopā ar pakalpojuma saņēmēju, nevar sniegt asistenta pakalpojumu.
- Asistents nevar būt sodīts sakarā ar vardarbību un dzimumnoziegumiem.

Labklājības ministrija

Asistenta un pavadoņa apmācības

Apmācība

Profesionālajam asistentam un asistentam ģimenes loceklim, kuri sniegs asistenta vai pavadoņa pakalpojumu - apmācība pieaugušo neformālās izglītības ietvaros (*24 stundu programma*)

Apmācības organizēšana

Apmācību nodrošina NVO

NVA iesaista bezdarbniekus. Izsniedz kuponus uz apmācību

Labklājības ministrija

Nepieciešamais pakalpojuma apjoms h/ned. plāns un prognozējamais fakts

Grupa	Noteikti invaliditēte	Personu skaits kopā valstī, kuri atbilst pakalpojumu saņēmēju grupai	asistents/pavadonis h atbilstošā NA prasībām	Plānotais klientu skaits, kas izmantos pakalpojumu	Asistents		Pavadonis	
					Pakalpojuma saņēmēju skaits	Plānotais H skaits nedēļā faktiski	Pakalpojuma saņēmēju skaits	Plānotais H skaits nedēļā faktiski
Plānotais <i>normatīvā akta regulējums</i> un pakalpojuma saņēmēju skaits:					Plānotais <i>faktiskais</i> pakalpojuma saņēmēju skaits un izmantotās h:			
Personas, kuras nav sasniegušas pensijas vecumu, <u>strādā</u> un noteiktas:	I invaliditētes grupa redzes traucējumu dēļ	371	70% no klientiem asistents (līdz 40h nedēļā) 30% no klientiem pavadonis (līdz 20h nedēļā)	371	260	30	111	15
	I invaliditētes grupa ar kustību un garīga rakstura traucējumiem.							
	II invaliditētes grupa ar GRT		60% no klientiem asistents (līdz 40h nedēļā) 40% no klientiem pavadonis (līdz 20h nedēļā)	2 314	1 388	25	926	10
	II invaliditētes grupa ar kustību traucējumiem.	4 628						
<u>Bezdarbnieki</u> ar I inv. grupu ar redzes traucējumiem, II inv. gr. GRT un I un II inv. grupu ar kustību traucējumiem.	I invaliditētes grupa redzes traucējumu dēļ	33	70% no klientiem asistents (līdz 40h nedēļā) 30% no klientiem pavadonis (līdz 20h nedēļā)	33	23	30	10	15
	I invaliditētes grupa ar kustību traucējumiem.	72		72	50	30	22	15
	II invaliditētes grupa ar GRT	340	40% no klientiem asistents (līdz 40h nedēļā) 60% no klientiem pavadonis (līdz 20h nedēļā)	340	136	25	204	10
	II invaliditētes grupa ar kustību traucējumiem.	257		257	103	25	154	10
Bērni	Bērni ar invaliditāti no 1.5 gadu vecuma, kuriem nepieciešama īpaši kopšana.	2 038	100% pavadonis (līdz 20h nedēļā)	1 500	x	x	1 500	15
	Bērni ar invaliditāti no 15 gadu vecuma, kuri strādā	18	100% asistents (līdz 40h nedēļā)	18	18	30	x	x
Plānotais klientu skaits KOPĀ:		7757	x	4 905	Personu skaits, kas saņem pakalpojumu - asistents	vidēji h uz 1 pers	Personu skaits, kas saņem pakalpojumu - pavadonis	vidēji h uz 1 pers
					1 978	26	2 927	13

Labklājības ministrija

Aprēķins sniegtajam pakalpojumam, ja pakalpojums tiek izmantots pilnā apjomā, ka to nosaka plānotie NA
(vidējais h skaits uz vienu personu nedēļā 28)

Klientu skaits

			vidēji h ned. uz 1 kl.	vidēji h mēn. uz 1 kl.	vidēji h gadā uz 1 kl.	vidēji h ned. Kopā	vidēji h mēn. Kopā	vidēji h gadā. Kopā	%			
KOPĀ	1 978	asistents	40	160	1 920	79 136	316 544	3 798 528	40	A	3.50	5 317 939
									60	Ģ	2.81	6 415 434
	2 927	pavadoņi	20	80	960	58 532	234 128	2 809 536	40	A	3.50	3 933 350
									60	Ģ	2.81	4 745 099
	4 905	KOPĀ	<u>28</u>	112	1 347	137 668	550 672	<u>6 608 064</u>	40	A	3.50	9 251 290
									60	Ģ	2.81	11 160 533
									kopā, EURO gadā			<u>20 411 823</u>

Labklājības ministrija

Aprēķins sniegtajam pakalpojumam, kas tiek balstīts uz to, ka klienti pakalpojumu neizmanto pilnā apmērā, kā tas noteikts NA
(vidējais h skaits uz vienu personu nedēļā 18)

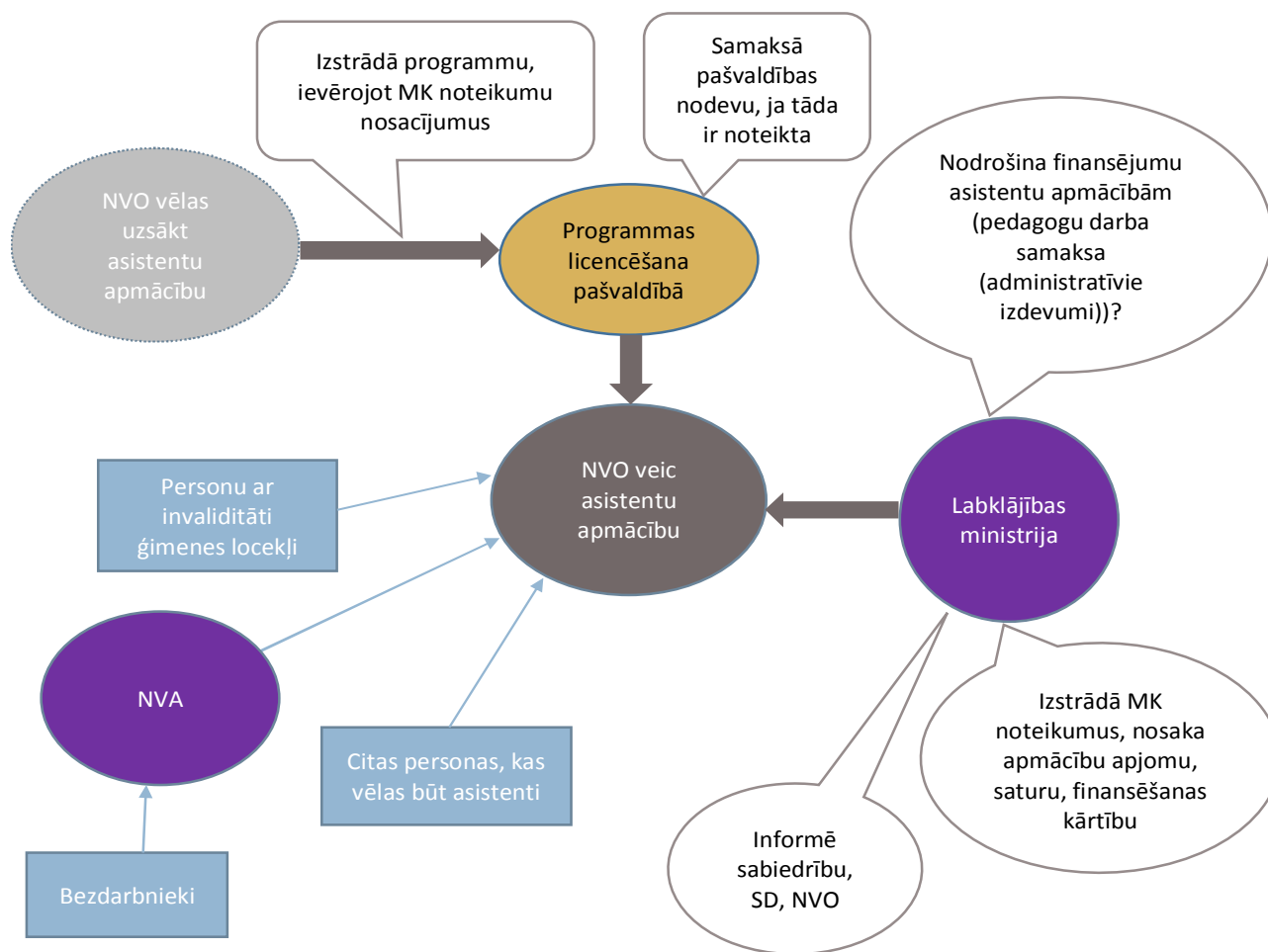
Klientu skaits

			vidēji h ned. uz 1 kl.	vidēji h mēn. uz 1 kl.	vidēji h gadā uz 1 kl.	vidēji h ned. Kopā	vidēji h mēn. Kopā	vidēji h gadā. Kopā	%			
KOPĀ	1 978	asistents	26	104	1 243	51 216	204 864	2 458 368	40	A	3.50	3 441 715
									60	Ģ	2.81	4 152 002
	2 927	pavadoņi	13	51	615	37 480	149 920	1 799 040	40	A	3.50	2 518 656
									60	Ģ	2.81	3 038 446
	4 905	KOPĀ	18	72	868	88 696	354 784	4 257 408	40	A	3.50	5 960 371
									60	Ģ	2.81	7 190 448
									kopā, EURO gadā			13 150 820

Labklājības ministrija

Asistenta apmācību nodrošināšanas modelis

Labklājības ministrija

Asistentam nepieciešamās prasmes (I)

1. Asistentam jāmeklē sarunāties ar savu klientu, lasīt priekšā, ja tas ir nepieciešams. Jāmeklē sniegt personai atbalstu saskarsmē ar citām fiziskajām un juridiskajām personām (Profesiju klasifikators). Jāpārzina sociālā vide, pieejamie pakalpojumi, vides pieejamības personām ar funkcionāliem traucējumiem jautājumi.
2. Asistentam jāmeklē pareizi pacelt vai pozicionēt klientu, lai nenodarītu veselības kaitējumu sev un asistējamajai personai. Jāpārzina tehnisko palīglīdzekļu veidi un jāzina to lietošanas īpatnības.

Labklājības ministrija

Asistentam nepieciešamās prasmes (II)

1. Asistentam jāamāk palīdzēt personai ar invaliditāti veikt pašaprūpi, laikā, kad tiek sniegts pakalpojums pavadot vai asistējot.
2. Asistentam ir jāatbild par asistējamās personas drošību, jo pakalpojuma sniegšana ir saistīta ar darbu uz ielas, piedalīšanos ceļu satiksmē. Pakalpojuma sniegšanas laikā ir risks, ka asistenta pakalpojuma saņēmējam var saasināties veselības problēmas. Līdz ar to, asistentam ir jāpārzina funkcionālo traucējumu veidi un jāizprot to izraisītās sekas un ietekme. Nepieciešamības gadījumā asistentam ir jāspēj sniegt pirmo palīdzību.

Labklājības ministrija

Apmācību tēmas un iesaistītie speciālisti (I)

1. Saskarsmes psiholoģijas pamati. Ietverot tēmas par komunikāciju, konfliktu risināšanas prasmēm, ētiku.

Kursu sagatavo un pasniedz psihologs (vismaz maģistra grāds psiholoģijā).

Kursa ilgums 5 – 6 h

2. Egronomijas pamati. Ietverot tēmas par tehniskajiem palīgīdzekļiem un to lietošanu, pareizu cilvēka celšanu, pozicionēšanu, pārvietošanu.

Kursu sagatavo un pasniedz ergoterapeits.

Kursa ilgums 3 – 4 h

3. Aprūpes pamati. Ietverot tēmas par klienta vajadzību identificēšanu un palīdzības sniegšanu pašaprūpē.

Kursu sagatavo un pasniedz sociālais aprūpētājs vai sociālais darbinieks ar zināšanām un pieredzi sociālās aprūpes jomā.

Kursa ilgums 3 – 4 h

Labklājības ministrija

Apmācību tēmas un iesaistītie speciālisti (II)

4. Veselības aprūpe un pirmās palīdzības sniegšana. Ietverot tēmas par pirmās palīdzības sniegšanu, funkcionālo traucējumu veidiem, to izraisītajiem ierobežojumiem.

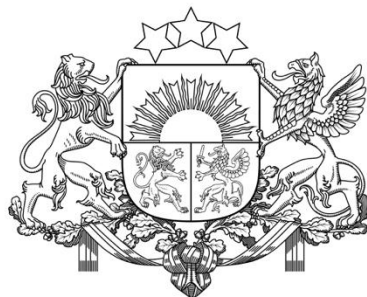
Kursu sagatavo un pasniedz ārstniecības persona ar atbilstošām zināšanām.

Kursa ilgums 5 – 6 h

5. Sociālās vides un pakalpojumu pieejamība. Ietverot tēmas par personu tiesībām uz valsts un pašvaldību nodrošinātajiem pakalpojumiem, to nodrošināšanas kārtību dažādās institūcijās, pārvietošanās iespējām personām ar funkcionāliem traucējumiem, vides pieejamību.

Kursu sagatavo un pasniedz sociālais darbinieks.

Kursa ilgums 5 – 6 h

Labklājības ministrija

PALDIES!

www.lm.gov.lv

Twitter: @Lab_min

Flickr.com: Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba

